

mihael

KAPELNIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

A close-up photograph of a dragonfly resting on a green leaf. The dragonfly has transparent wings with prominent veins and a patterned body. The background is dark and out of focus.

500

ČESTITAMO BLAGDAN SVETOG MIHOVILA I DAN HRVATSKE POLICIJE!

mihael

33/2021.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XV. (2021.), broj 33 (500)
**SVETI ARKANĐELI MIHAEL, GABRIJEL I
RAFAEL**
29. rujna 2021.

Kontakt:
vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici.:
<https://angelusnews.com/>

LISTOPAD

Ned. 3.	SVETI ARKANĐELI MIHAEL, GABRIJEL I RAFAEL, Dionizije Areopagita
Pon. 4.	FRANJO ASIŠKI Dan kapelanije PU međimurska
Uto. 5.	Faustina Kovalska, Mauro, Placid, Miodrag
Sri. 6.	Vjera, Boris, Fides
Čet. 7.	KRALJICA SVETE KRUNICE
Pet. 8.	Demetrija, Pelagija
Sub. 9.	Dionizije, Ivan Leonardi, Sara, Denis

Sveti Mihaele arkandele,
brani nas u boju;
protiv pakosti i zasjeda đavolskih
budi nam zaklon,
Ti, vojvodo vojske nebeske...

mihael

Dragi prijatelji i čitatelji „Mihaela“!

Pred vama je petstoti broj našeg „Mihaela“ s kojim bismo htjeli unijeti u naš specifičan radni i životni stil malo duhovnog osvježenja.

Vjerujemo da svatko od vas ima nekog radosnog, žalosnog i skrivenog duhovnog iskustva iz raznih situacija u kojima ste se našli bilo na poslu ili u osobnom životu i to ostaje zakopano u nutrini, a to su pravi biseri koje možemo podijeliti s drugima i na taj im način pomoći kako bi osjetili da nisu jedini koji proživljuju slične stvari.

S druge strane obogaćujemo i sebe jer čovjek ne može biti sretan sam za sebe i u sebi skrivati bisere svojih iskustava. Stoga vas pozivamo na suradnju. Možemo se i susresti, razgovarati, poštujući privatnost vaše osobe, a opet s tim vašim iskustvom pomoći i obogatiti djelatnike u našoj policijskoj kapelani. Neka nam sveti Mihael, naš zaštitnik, pomogne u tim koracima.

Mihael

Tko je kao Bog?

Listić Kapelanije Svetog Mihaela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije

UZAŠAŠĆE

Proslavili smo Kristovo Uzašašće ili Spasovo. Krist odlazi k Ocu, to ispovijedamo u Vjerovanju: **uzao na nebo: sjedi s desne Ocu!**

Njegov odlazak počeo se zapravo događati samim uskrsnućem koje je bilo samo etapa na putu prema Ocu. Svako ukazanje učenicima istodobno je i oprasatanje od njih.

Obično znamo reći da je Isus otisao na nebo, da je On na nebu. U staroj gnostičkoj mitologiji nebo je bilo najgornji kat ovoga materijalnog svijeta.

U pučkom shvaćanju nebo je "prazan prostor" u koji ulazi Isus, a potom i drugi ljudi.

Svatko si pokušava predociti nebo. Ono što moramo razlučiti i odlučiti jest postaviti pravo i ispravno pitanje! Je li ispravnije pitati: gdje je nebo ili što je nebo?

Sigurno, moramo se pitati što je nebo? Jer ono nije neki prostor, nešto gore u visini, dolje, lijevo ili desno, nego je to dimenzija, nov način egzistiranja, postojanja. Možemo reći da je nebo dimenzija koja nastaje kad stvorenje konačno dospije do Boga. Konkretno, nebo je nastalo u onom trenutku kad je prvo stvorene definitivno, čitavim svojim bićem, svojom materijalnošću došlo do Boga. Isus, možemo konačno reći, nije unio u nebo, nego je nebo nastalo njegovim uskrsnućem i uzašaćem. Moglo bi se kazati: nebo je duhovno tijelo Isusa Krista.

Kapelanija svetog Mihaela Arkandela utemeljena je 6. siječnja 2000.

Prvi upravitelj kapelanije bio je don Anđelko Kaćunko, onodobni kancelar Vojnog ordinarijata. Tu dužnost obavljao je do 1. ožujka 2005. do imenovanja o. Stjepana Harjača DI policijskim kapelanom.

Pater Harjač, biskupskim dekretom, godine 2019. imenovan je kapelanom Policijske kapelanije svetog Jeronima u Osijeku.

Od 1. rujna 2019. službu policijskoga kapelana u našoj kapelaniji preuzeo je vlč. dr. sc. Željko Rakošec, svećenik Vojnog ordinarijata.

Razmisli! Kad bi te posjeli na optuženičku klupu zato što si krščanin, bi li imali dovoljno dokaznog materijala?

CVJETNICA
Nedjelja palmi o muci Gospodnje

U nedjelju prije Uskrsa slavimo spomen na Isusov svečani ulazak u Jeruzalem. Narod je dočekao Isusa pozdravljajući ga maslinovim i palminim grančicama.

Naziv kao i običaj vjemičkog ophoda s palminim grančicama nastao je u Jeruzalemu u IV. stoljeću. Vjemiči su se skupljali popodne na Maslinskog gora gdje su slavili bogoslužje riječi. Uvečer su u procesiji s palminim i maslinovim grančicama ulazili u Jeruzalem. Običaj se raširio po cijeloj Crkvi. Uveden je blagoslov grančica na početak procesije. Vjemiči su blagoslovljene grančice nosili u svoje domove i na polja vjerujući da po molitvi Crkve Bog čuva njihove obitelji i posjede.

Misnom slavlju na Cvjetnicu prethodi blagoslov i procesija s blagoslovljenim grančicama.

Na procesiji s grančicama, ove godine (liturgijska godina B) čita se izječeće o Isusovu svečanom mesianskom ulasku u Jeruzalem iz **Markova ili Ivanova evanđelja** (Mk 11, 1-10 ili 12, 12-26).

Na misi se svećano pjeva ili čita **Muka Gospodina našega Isusa Krista po Marku** (Mk 14,1-15,47 ili skraćeno Mk 15, 1-39).

Hosana! (hebrejski *hos'âna*) znači **spasi nas!** (pomozi!) U Starom zavjetu to je vopaj Bogu ili kralju.

Hosana u današnjem Evandelju upravljeno je Bogu u čije ime Isus dolazi u sveti grad.

Usklikom: Blagoslovjen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Blagoslovljeno kraljevstvo oca našeg Davida koje dolazi! (Mk 11,9.-10.) Isusov sljedbenici su ispočudjeli vjeru da je Isus Mesija kakav je obećan Davidu.

Isus je Kraljevski Mesija, ali ne u političkom smislu što pokazuje jašču na magarcu, životinji siromaha i pobornički hodočasnika. On je donositelj mira. Njegovo Kraljevstvo nije od ovoga svijeta (M. 18, 36). **Naslovnicu** brošure „Mihael“ iz 2009. godine

TRAVANJ

N 5. CVJETNICA, Vinko Fererški, Berislav
P 6. Vilim, Rajko
U 7. Ivan de la Salle, Herman
S 8. Dionizije, Alekna, Valter
Č 9. VELIKI ČETVRTAK, Marija Kleofina
P 10. VELIKI PETAK, (post i nemrs), Sunčica
S 11. VELIKA SUBOTA Stanislav, Stana, Radmila

KAPELANIJA SVETOG MIHAELA
MUP-SEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE
Tel: 08 853; Faks: 08 453
e-mail: cvjetnica@policija.hr

cvjetnica

Po samom imenovanju za upravitelja kapelanije, don Anđelko Kaćunko pokrenuo je izdavanje kapelanijskog pastoralnog listića „Mihael“.

Listić je izlazio mjesečno u tiskanom izdanju, a kasnije povremeno i prigodno.

Od 2009., „Mihael“ izlazi u PDF formatu, najprije prigodno vezano uz dijelove crkvene godine, a od 2012. nastojimo „pokriti“ većinu nedjelja u crkvenoj godini.

SVETI ARKANĐELI MIHAEL, GABRIJEL I RAFAEL

Ponedjeljak, prvi tjedan došašća

Meditacija

*Na ovome svijetu živimo
da bismo se pripremali za onaj drugi*

Koje god vjere i narodnosti bio satnik - bio je uglavnom dobar čovjek. Svom uzetom slugi htio je na svaki način pomoći.

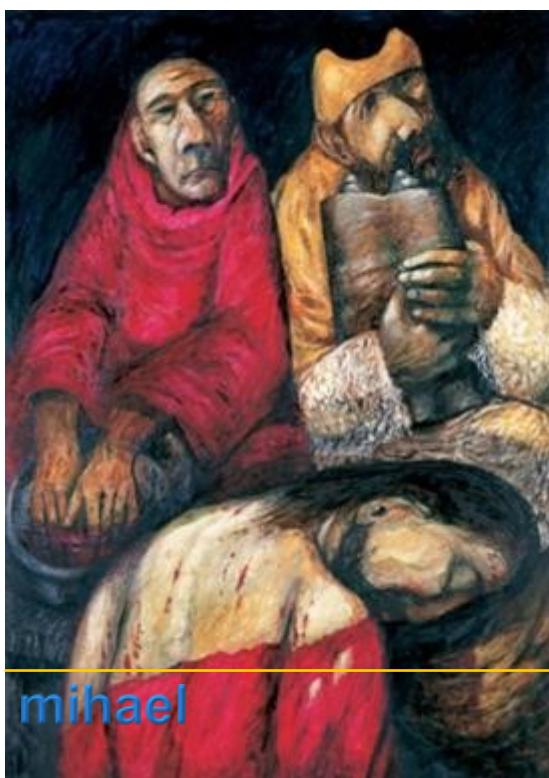
Budući da mu liječnici nisu davali nikakvu nadu, obratio se Isusu.

Uspostavljen je razgovor kakav Isus nije dotad vodio ni s jednim od svojih sunarodnjaka.

Osim listića „Mihael“, u Kapelaniji smo u zadnjih nekoliko godina nastojali popuniti vrijeme priprave za Božić, kako netko reče, „virtualnim zornicama“, a korizmu razmatranjem križnog puta.

Te meditacije obliku Pover point prezentacija slane su, kao i „Mihael“ zainteresiranim vjernicima, djelatnicima Ministarstva unutarnjih poslova u cijeloj Republici Hrvatskoj.

Srijeda, 18. ožujka

Prva postaja:
Isusa osuđuju na smrt

- Klanjam ti se, Kriste, i blagoslivljam te.
- Jer si svojim svetim križem otkupio svijet

Zakon, vlast i savjest

(Mt 26,57-58; 27,21-26; Iv 19,4-16)

Dva mečnika iz politike i religije, najviši čuvari zakona i morala, osuđuju Isusa po kratkome postupku. Nazivaju ga pobunjenikom, iako je htio „samo“ uzneniriti njihovu savjest.

Pilat vidi svoju karijeru ugroženom i osuđuje nevina Isusa na smrt. Odgovornost prebacuje na druge, pere ruke u nedužnosti. Ipak krv na slici raskrinkava ga i proglašuje krivcem.

Jedan mali Pilat nalazi se u svakome od nas: krivnju nikad ne tražiti kod sebe, za sve naći opravdanje, zamjeniti savjest lažnim izgovorima.

U proteklih deset godina nudili smo vjernicima svakodnevno čitanje Biblije, na način da se za oko dvadeset minuta svakodnevnog čitanja, kroz godinu dana pročita cijela Biblija. Vezano s time, u „Mihaelu“ smo donijeli i kratku „vjeronaučnu“ pouku o Bibliji. U posljednjem ciklusu čitanja Biblije, donijeli smo komentare kojima smo pokušali pojasniti određene nejasne retke, te biblijske događaje i opise smjestiti u povijesno vrijeme.

Mnogi vjernici rado su prihvatali taj „projekt“, odazvali se i ustrajali, ali su i preporučivali drugim ljudima, tako da smo morali proširiti „mailing listu“. Nadamo se da su ustrajali do kraja.

STARÍ ZAVJET
274. dan čitanja, ponedjeljak, 7. prosinca 2020.: Iz 41-42

Izajia

II. KNJIGA IZRAELOVE UTJEHE

Bog zove Kira
41 Umuknite pred mnom, otoci,
nek¹ novu snagu narodi priveru.
Nek² se primaknu i progovore:
Zajedno pristupimo k sudu.
 "Tko je podigao s istoka
onog kog ukorak proti Pobjedi?
Tko mu izručuje narode
i krajeva podlaže?
Prah su pod mačem njegovim,
k^o pljevu ih njegov luk raspršuje.
 "Goni ih, napredjuje pouzdano,
nogi mu se ceste ne dotiču.
 "Tko je to učinio i izvršio?
 Onaj koji edikona zove narastajuće,
ja, Javhe, koji sam prvi
i bit cu ovaj isti s posljednjima!"
5 Otoči gledaju
i strah ih obuzima,
dršču krajev zemaljski,
oni se blže i već su tu.
 "Svadlo pamata svome drugu
i bratu svom zbori: "Hrabro!"
 Ljevač bodri zlatara,
onej koji gladi šećerjem
bodi onog koji kuja na nakovnju.
 On govori o spajaju: "Dobro je",
i četvima kip uobičajuje
da se ne pamti.

Bog je s Israelom
 "Ti, Izrael, slugo moja,
Jakov, kog sam izabrao,
potomče Abrahama, mojega ljubimca!

"Ti koga uzeh s krajeva zemje
i pozvah s rubova njenih,
bi kome rekoh: "Ti si sluha moj,
izabrao sam te i nisan te odbacio."
 "Ne boj se jer ja sam s tobom;
ne obazin se platio jer ja sam Bog tvoj.
Ja te krijejam i pomislim ti,
podupiram te pobjedičkom desnicom.
 "Gle, postidjet će se i smesni
svi koji su na tebe bijesnici,
bit će uništeni i propast će
oni što se s tobom partite!
 "Tražeće svoje protivnike, ali ih nećeš naci.
Bit će uništeni, svedeni na nista
oni koji protiv tebe vojuju.
 "Jer ja, Javhe, Bog tvój,
kratijem desnicu tvoru
i kažem ti:
 "Ne boj se, ja ti pomažem."
 "Ne boj se, Jakove, crnici,
Izaele, iščinko,
ja sam pomoć tvoga – njeđ je Javhina –
Svetac Izraelov krov je okupljen!
 "Gle, činim te mišljam osmrim,
novim, dystruktivnim zubaca;
mišliti ćeš i satirati brda,
u prah ćeš pretvoriti tregove.
 "Vijat ćeš ih, vjetar će ih odijeti,
vihor će ih raspršiti.
 A ti ćeš kliktati u Javhini,
dicit ćeš se Svecem Izraelovim.

¹41: Ne boj se... je čući poslovci!
 Božji ton je ozbiljan kad poziva narode na odgovornost (1). No sa svojim narodom on je bezgranično ljubazan i rjeđan (8 ss.). On je tu da pomogne. Nemaju se bjeći bojati.
 Onaj s istoka (21.-om) se sjevera (25). Iz 44.26 imenjuje novog osvajača, Kira perzijskoga (u Izrael je dolazio sa sjeveroistoka).

STARÍ ZAVJET
274. dan čitanja, ponedjeljak, 7. prosinca 2020.: Iz 41-42

Izajia

I. PRVI DIO KNJIGE PROROKA IZAJE

Javhe je prorekao Kirovu pobjedu

²⁵Podigoh ga sa sjevera da dođe,
zavzavoh ga po imenu s istoka.
Kao blato gazio je namjesnike,
kao šilo po glini lončari gazi.
 "Tko je to odiskono objavio da bismo znali,
unaprijed prekao da bismo rekli:
istina je?
 Ali nikog nema tko bi objavio,
niti koga da bi navijestio,
niti koga da čuje rječi vaše.
 "Ja prvi nekoh Slonu: "Gle, evo ih",
prije Jeruzalemu postah glasnika
vjestis radosne.
 "Gledao sam, ali ne bješe nikoga,
ni jednoga od njih da sajavit daće,
da ih primi i da odgovore.
 "Svi zajedno ništa su,
ništavna su djela njihova,
vjeter i ispraznost njihovi kupovi.

Prva pjesma o Sluzi Javhinev

Prvi dio

42 Eva Sluge mojega koga podupirem,
mog izabranika, miljenika duše moje.
 Na njega sam svoga duha izlo
da donosi pravo narodima.
 "On ne više, on ne dize glasa,
niti se čuže moze po ulicama.
 "On ne formi raspuknuto trsku
niti gasi stijenje što tinja.
 Vjemo on donosi pravdu,
 ne sustaja i ne malakše
dok na zemlji ne uspostavi pravo.
 Otoci žude za njegovim naukom.

Radi 21-24 poganski bogovi - koji nisu bogovi - ne mogu prekazati što će se zbiti. Samo jedini istinski Bog, može to učiniti.

SVETI ARKANĐELI MIHAEL, GABRIJEL I RAFAEL

Zalaganjem i nastojanjem vodećih ljudi Ministarstva unutarnjih poslova, godine 2013., u našoj kapelaniji u Ministarstvu unutarnjih poslova u Savskoj cesti, uređena je kapela kapelu sv. Ignacija Lojolskoga.

U kapeli je postavljeno Raspelo, rad akademskog slikara, isusovca Marijana Gajšaka, koje smo dobili zahvaljujući susretljivosti Hrvatske provincije Družbe Isusove.

Slike križnog puta, svih četrnaest postaja, darovao nam je australski slikar hrvatskog podrijetla Charles Billich.

Vjernici imaju priliku za svakodnevno sudjelovanje na svetoj misi (ponedjeljak, srijeda i petak u 8,30 sati; utorak i četvrtak u 11,00 sati), A kroz korizmu mogu sudjelovati u pobožnosti križnog puta utorkom i petkom.

Pripadnici SJP Lučko, koji su također vjernici naše kapelaniye, donacijama, a često i vlastitim radom, u svojoj bazi u sklopu memorijalnog centra izgradili su i uredili kapelu blaženoga Alojzija Stepinca. Projekt za kapelu donirao je poznati hrvatski arhitekt Otto Barić.

Vojni ordinariat obje kapele je opskrbio liturgijskim ruhom, knjigama i posuđem.

Uz navedeno, naša kapelanija redovito je sudjelovala na hodočašćima, organizirali smo božićne i uskrsne duhovne obnove, duhovne vježbe za djelatnike i duhovne vježbe za bračne parove.

Na duhovne obnove, ovisno o voditelju, redovito je dolazio veći broj vjernika. Među voditeljima valja spomenuti pokojnog fra Zvjezdan Linića, Fra Jozu Zovka, don Damira Stojića, Vlč. Zlatka Sudca, o. Niku Bilića...

Duhovne vježbe redovito su se održavale jednom godišnje u Uslužnoj jedinici Valbandon. U svim ponuđenim terminima vjernici naše kapelaniye redovito su popunjivali sva raspoloživa mjesta. Ovdje treba zahvaliti rukovoditeljima ustrojstvenih jedinica MUP-a i Ravnateljstva policije koji su rado izlazili u susret zainteresiranim za duhovne vježbe.

Naša kapelanija aktivno je sudjelovala u organiziranju bračnih susreta. Nastojanjem o. Stjepana Harjača i odgovornih ljudi u MUP-u, s bračnim susretima počeli smo godine 2015. Održavani su dva puta godišnje za djelatnike s područja cijele Republike Hrvatske. Za sve termine održavanja redovito se javljalo više zainteresiranih, tako da na žalost, nismo svaki put mogli sve primiti. Kroz pet godina (do pandemiske krize) na bračnim susretima sudjelovalo je oko sto i dvadeset bračnih parova.

Zahvaljujemo svim kolegama koji su svojim prijedlozima i prilozima pomogli u radu na ovih petsto brojeva „Mihaela“. Posebna zahvala gospodinu Darku Šanteku na lektoriranju.

Nadajmo se da će pandemija proći i da ćemo opet nastaviti s djelovanjem koje je trenutno malo suženo.

Neka nas čuva naš zaštitnik sveti Mihael.

Andđeli i arkandđeli

Si roko je značenje riječi andeo, dok se riječ arkandeo odnosi na poseban red andjela kojima se povjeravaju posebni zadaci.

Andđeli su po katoličkom učenju osobna, bića koja je Bog stvorio, koja „uvijek gledaju lice Oca nebeskoga“ (Mt 18,10), te su neposredni svjedoci njegovih velikih djela i razglašuju njegovu slavu (grčki angelos znači glasnik). Za razliku od ljudi, andđeli nisu vezani na tijelo. Oni su čisti dusi, a posjeduju veću moć nad materijom od čovjeka i veću sposobnost spoznaje. Znanost o andelima (angelologija) razvrstava andđele u devet korova. Osmi su kor arkandđeli i među njih spadaju Mihael, Gabriel i Rafael.

Hrvatska riječ andeo dolazi od latinske riječi angelus koja znači „Božji glasnik“. Latinska izvedenica dolazi od grčke riječi ángelos što je prijevod hebrejske riječi mal'ākh koja znači glasnik ili poslanik ili ambasador. O andelima Katekizam Katoličke crkve kaže sljedeće:

Sveti Augustin u vezi s njima kaže: »Riječ andeo označuje službu, a ne narav. Pitaš kako se zove ta narav? – Duh. Pitaš za službu? – Andeo. Duh je po onome što jest, andeo po onome što čini.« U cijelom svome biću andđeli su sluge i vjesnici Božji.

Budući da »neprestano gledaju lice Oca mojega koji je na nebesima« (Mt 18, 10), oni su moćni »izvršitelji njegovih naredaba, poslušni riječi njegovoj« (KKC 329)

Riječ andeo jednostavno opisuje što oni rade, a ne ono što su. Oni su, kako stoji u Svetom Pismu, glasnici Božjega plana. Istovremeno, termin andeo koristi se za andđele u interakciji s ljudima koji se nazivaju andđeli čuvari. U tradicionalnoj hijerarhiji andjela, ovi se smatraju nižim redom. A kada se govori o arkandelima tada se stavlja prefiks ark koji označava nešto poput poglavara ili upravitelja. Dakle, arkandđeo je Božji vrhovni glasnik. Oni su višeg reda od andjela čuvara, ali još uvijek pripadaju drugom nižem redu. Vjeruje se da su ova dva reda andjela jedina koja su u interakciji s ljudima.

Arkandelima se povjeravaju najvažnije poruke koje treba priopćiti ljudima, a jedna takva zadaća bila je povjerenja arkandelu Gabrijelu koji je navijestio Blaženoj Djevici Mariji da će roditi Mesiju.

Ipak, i andđeli i arkandđeli i dalje ljudima ostaju tajanstvena bića o kojima još uvijek relativno malo znaju. Bog je u Bibliji malo toga o njima objavio, a sve ostalo što o njima znamo nalazi se u smjernicama Crkve.

Mihael, Gabriel i Rafael, arkandeli

Mihael, Gabriel i Rafael tri su biblijska andeoska imena. Izvorna značenja imena su, kako je to često u drevnim istočnim kulturama, rečenice, svojevrsne definicije nositelja imena: *Mi-ha-el* znači *Tko je kao Bog?*, *Ga-bri-el* - *Bog je jak, a Ra-fa-el* - *Bog iscijeljuje, liječi.*

Najstarije štovanje arkandela Mihuela zabilježeno je već u 4. stoljeću. Mihael je, prema Bibliji, na početku Božjeg stvaranja, vođa i pobjednik u borbi protiv pobunjenih anđela koje je predvodio Lucifer (Sotona). Prema liturgijskim tekstovima, Mihael je voditelj duša u raj. Stari su ga pisci nazivali „vagatelj duša“ na posljednjem sudu, a ikonografi ga slikali s vagom u ruci. Slikaju ga i kao „vojskovođu nebeske vojske“ s plamenim mačem ili kopljem, a u srednjem vijeku u tadašnjoj vojničkoj opremi: oklopu, kacigi, sa štitom i kopljem. Obično u žaru borbe, okružena drugim anđelima, kako pobjeđuje Sotonu (koji je često prikazan likom zmaja ili slične zastrašujuće spodobe) i strovaljuje ga u pakao. Općenito, Mihael se štuje kao branitelj i zaštitnik vjere i Crkve. Kao svojeg patrona posebno ga časte, u vezi s njegovom ulogom, vojnici i policajci, pa ljekarnici, vagari i trgovci, pekari, umirući.

Arkandeo Gabriel u Bibliji nastupa kao glasnik Božjih odluka. On u Starom zavjetu tumači proroku Danijelu viđenje ovna i jarca (Dan 8,16-26) i značenje 70 godina (Dan 9,21-17). U Novom zavjetu svećeniku Zahariji naviješta rođenje Ivana Krstitelja (Lk 1,11-20), ukazuje se Mariji i naviješta rođenje Isusovo (Lk 1,26-38). Do reforme katoličkog kalendara (1969.) kalendarski spomendan Gabriela bio je 24. ožujka, dan uoči blagdana Blagovijesti. Sada je zajedno s Mihaelom i Rafaelom, 29. rujna. U ikonografiji se najčešće prikazuje kao navjestitelj s ljljanom u ruci. U Crkvi je 1951. proglašen zaštitnikom telekomunikacija i obavijesnih sredstava. Patron je glasnika, poštara i filatelisti.

Rafael se u Bibliji spominje samo u Knjizi o Tobiji, kao pratilac na putu, zaštitnik i zagovornik mladog Tobije. Po Božjoj zapovijedi svladava pakosnog zloduha Asmodeja i iscijeljuje Tobijina oca. Rafael je patron ljekarnika, iseljenika, hodočasnika, putnika, brodara, rudara, krovopokrivača.

Anđele, duhovna bića, nije moguće naslikati. Likovna se umjetnost domišlja pa ih uobičajeno prikazuje kao lijepa bića, nalik na mladiće ili djecu, s krilima. Krila su simbol njihove nesmetane pokretljivosti i nenavezanosti na vrijeme i prostor. U najranijim prikazima, iz prvih kršćanskih vremena, anđeli nemaju krila. Tu oznaku su im slikari počeli dodavati tek od 4. stoljeća.

Prvo čitanje: Otk 12, 7-12a

Mihail i njegovi anđeli zarate se sa Zmajem.

Čitanje Knjige Otkrivenja svetog Ivana apostola

Nasta rat na nebu:
Mihail i njegovi anđeli
zarate se sa Zmajem.
Zmaj uđe u rat i anđeli njegovi,
ali ne nadvlada.
I ne bijaše im više mjesta na nebu.
Zbačen je Zmaj veliki,
stara zmija -
imenom Đavao, Sotona,
zavodnik svega svijeta.
Bačen je na zemlju,
a s njime su bačeni i anđeli njegovi.
I začujem glas na nebu silan:
»Sada nasta spasenje i snaga
i kraljevstvo Boga našega
i vlast Pomazanika njegova!
Jer zbačen je tužitelj braće naše
koji ih je dan i noć optuživao
pred Bogom našim.
Ali oni pobijediše krvlju Jaganjčevom
i riječju svoga syjedočanstva:
nisu ljubili života svoga —
sve do smrti.
Zato veselite se, nebesa
i svi nebesnici!«

Riječ Gospodnja

<https://www.holyart.co.uk/>

Otpjevni psalam: Ps 138, 1-5

Pred licem anđelâ pjevam tebi, Gospodine!

Zahvaljujem ti, Gospodine, iz svega srca,
jer si čuo riječi mojih usta.
Pred licem anđelâ pjevam tebi,
bacam se nice prema svetom Hramu tvojemu.

*****
Zahvaljujem imenu tvojem za tvoju dobrotu i vjernost
jer si nadasve uzveličao obećanje svoje.
Kad sam te zazvao, uslišio si me,
dušu si moju pokrijepio.

*****
Nek ti zahvaljuju, Gospodine,
svi kraljevi zemlje
kad čuju riječi usta tvojih,
nek pjevaju putove Gospodnje:
»Zaista, velika je slava Gospodnja!«

Evangelje: Iv 1, 47-51

Gledat ćete anđele Božje gdje uzlaze i silaze nad Sina Čovječjega.

Čitanje svetog Evangelija po Ivanu

U ono vrijeme:

Kad Isus ugleda gdje Natanael dolazi k njemu, reče za njega: »Evo istinitog Izraelca u kojem nema prijevare!« Kaže mu Natanael: »Odakle me poznaješ?« Odgovori mu Isus: »Vidjeh te prije negoli te Filip pozva, dok si bio pod smokvom.« Nato će mu Natanael: »Učitelju, ti si Sin Božji! Ti kralj si Izraelov!« Odgovori mu Isus: »Stoga što ti rekoh: 'Vidjeh te pod smokvom', vjeruješ. I više ćeš od toga vidjeti!« I nadoda: »Zaista, zaista, kažem vam: gledat ćete otvoreno nebo i anđele Božje gdje uzlaze i silaze nad Sina Čovječjega.«

Riječ Gospodnja

Riječ Gospodnja

Tko je kao Bog?

Sveti Mihael Arkanđeo, čije ime znači "Tko je kao Bog", predvodio je vojsku anđela koji su bacili Sotonu i pobunjene anđele u pakao. Na kraju vremena on će mačem pravde odijeliti zle od pravednih (usp. Otk 12,7).

Crkveni oci prepoznali su važnost anđela i arkanđela, osobito svetog Mihaila. Teodoret Cirski (393-466) u svom je "Tumačenju Danijela" napisao: „Učeni smo da je svatko od nas povjeren brizi jedinstvenog anđela koji će nas čuvati i štititi te nas izbaviti iz zamki zlih demona.“ Mojsije je naučavao da je arkanđelima povjerena zadaća čuvanja naroda, a s tim se učenjem slaže i prorok Daniel koji i sam govori o „poglavaru Kraljevstva Perzijanaca“ i o „poglavaru Grka“, dok Mihaila naziva „poglavarom Izraela.“ Crkveni su oci također smatrali da je sveti Mihail stražario na rajske vratima nakon što su Adam i Eva bili protjerani, da je preko njega Bog objavio Mojsiju deset zapovijedi, da je on bio taj koji je zapriječio put vraču Bileamu (*Br* 22, 20) te da je upravo on uništio Sanheribovu vojsku (2 *Ljet* 32, 21).

Sveti Bazilije i drugi grčki oci smatrali su da je sveti Mihail knez svih anđela. Pod utjecajem skolastike i učenja o devet korova anđela, nastala je teorija da je Mihail knez Serafina, prvog od korova.

Zaštiti svetog Mihaila Arkanđela utječemo se u raznim prilikama. Godine petsto devete poslije Krista Rim je zahvatila velika kuga. Papa Grgur Veliki predvodio je procesiju kao čin pokore tražeći oproštenje od grijeha. Na Hadrijanovom grobu (danas Andeoska Tvrđava u blizini bazilike sv. Petra) pojavio se sveti Mihael i stavio mač u korice, označavajući tim činom kraj kuge. Sveti Otac je kasnije dao sagraditi kapelicu na vrhu grobnice na kojoj i danas stoji veliki kip svetog Mihaila.

U katoličkoj tradiciji, sveti Mihail ima četiri dužnosti: (1) nastaviti voditi bitku protiv Sotone i drugih palih anđela; (2) spasiti duše vjernika od Sotonine moći, posebno u času smrti; (3) zaštитiti Božji narod, Židove iz Starog saveza i kršćane iz Novog saveza; te (4) voditi duše preminulih iz ovog života i predstaviti ih Gospodinu na pojedinačnom sudu, te, na kraju vremena, na konačnom суду. Iz tih razloga, kršćanska ikonografija prikazuje svetog Mihaila kao viteza-ratnika koji nosi bojni oklop te je naoružan mačem ili kopljem dok slavodobitno gazi zmiju ili neki drugi prikaz Sotone. Ponekad se prikazuje kako drži simbole posljednjeg suda, vagu pravde ili knjigu života.

Katolički liturgijski obredi prožeti su vjerovanjem u važnu ulogu svetog Mihaila u obrani od Sotone i moći zla. Drevno prinosno pjevanje u misi za mrtve potvrđuje sve navedene dužnosti svetog Mihaila: „Gospodine, Isuse Kriste, Kralju

slave, izbavi duše svih vjernika koji su otišli iz boli pakla i iz duboke jame; izbavi ih iz lavljih usta da ih pakao ne proguta i da ne padnu u tamu, već da ih štitonoša Mihael izvede na sveto svjetlo, koje si davno obećao Abrahamu i njegovu potomstvu. Prinosimo ti, Gospodine, žrtve i molitve; primi ih u ime onih duša kojih se danas sjećamo. Daruj im, Gospodine, da prijeđu iz smrti u život koji si davno obećao Abrahamu i njegovu potomstvu.

Od trinaestog stoljeća, u Tridentskoj se misi u pokajničkom obredu zazivao sveti Mihael, zajedno s Blaženom Djevicom Marijom, sv. Ivanom Krstiteljem i svetim Petrom i Pavlom. Zazivanje ovih svetaca nadahnulo je vjernike da se sjete poziva na svetost te ih je podsjećalo na bezgrješnost nebeske Crkve.

Veći dio dvadesetog stoljeća vjernici su na kraju mise čitali molitvu svetom Mihaelu. Papa Lav XIII. (Umro 1903.) imao je proročku viziju nadolazećeg stoljeća tuge i rata. Potaknut tom vizijom, sastavio molitvu svetom Mihaelu arkanđelu:

Sveti Mihaele arkanđele, brani nas u boju; protiv pakosti i zasjedama đavolskih budi nam zaklon. Neka mu zapovjedi Bog, ponizno molimo: Ti, vojvodo vojske nebeske, Sotonu i druge duhove zlobne, koji svjetom obilaze na propast duša.

Papa Lav XIII. naredio je 1886. godine da se ova molitva izreče na kraju svake mise. (Izdavanjem Novus Orda 1968. godine, molitva svetom Mihaelu i čitanje "posljednjeg evanđelja" na kraju mise izostavljeni su iz liturgije.)

Sveti Mihael Arkanđeo ima istaknuto mjesto u obredu egzorcizma, osobito u

slučaju đavolske najeze mesta. Ovdje se svećenik moli: „*Najslavniji kneže nebeske vojske, sveti Mihael arkanđele, brani nas u borbi protiv knezova i moći i vladara tame na ovom svijetu, od duhovnih bezakonja tih bivših anđela. Dođi u pomoć čovjeku kojeg je Bog stvorio na svoju sliku i kojeg je od sotonske tiranije otkupio po velikoj cijeni. Crkva te štuje kao svog čuvara i zaštitnika. Gospodin je tvojoj brizi povjerio sve duše otkupljenih, kako bi ih doveo do sreće na Nebu. Moli Boga mira da nam smrvi Sotonu pod nogama; tako da Sotona više ne može držati ljudе u zatočeništvu i tako ozlijediti Crkvu. Prinesimo svoje molitve Svevišnjemu Bogu, kako bi nam uskoro bila ukazana Njegova milost. Zarobi tu Životinju, tu drevnu zmiju, koja je neprijatelj i Zli duh, i svedi je u vječno ništavilo, tako da više ne zavodi narode.*”

U proljeće 1994. godine Sveti Otac, papa Ivan Pavao II., pozvao je vjernike da mole molitvu svetom Mihaelu Arkanđelu. Iznio je i snažan prijedlog da se recitiranje molitve ponovno uvede u misno slavlje (iako to nije nalagao). Jasno je da je Sveti Otac izgovaranje ove molitve iznio kao odgovor na teška zla koja su prisutna u današnjem svijetu - grijeha pobačaja, eutanazije, terorizma, genocida, itd. Sotona i drugi pali anđeli daju sve od sebe da odvedu duše u pakao. Zato nam je pomoć svetog Mihuela izuzetno potrebna. Upravo su zbog toga u mnogim župama svetom Mihaelu podignuta svetišta te se na kraju mise izgovaraju molitve za njegov zagovor.

Zlatko Keser, *Sveti Franjo u zanosu*,
<http://www.svetiantosarajevo.com/>

Prebogat Bogom - sveti Franjo Asiški

4. listopada

Kraj onoga što je „poput umjetnine pod čekićem mnogostruktih nevolja prispio do savršenstva“ leži odjeća od kostrijeti koja ne može biti siromašnjom

Nije li čudno što je od smrti čudesnoga asiškog sveca, čije ime znači onaj koji je slobodan, trebalo proći gotovo osam stoljeća kako bi jedan papa uzeo ime Franjo i je li možda već davanje sebi takvoga imena papama moglo biti problem?

Obrat

A Franjini problemi nisu počeli rođenjem jer je rođen u trgovačkoj obitelji kojoj nije nedostajalo bogatstva a u društvu je bio omiljen zbog svoje veselosti i pameti pa i stoga što je „volio slavlja i avanture“.

Od mlađih je godina darežljiv prema siromasima i s dvadeset je u zatvoru gdje obolijeva pošto je zarobljen u ratu između Asiza i Peruggie. Po povratku se odlučuje pridružiti križarima no na putu „k nekom vojvodi“ blizu Spoleta Krist ga u viđenju pita zašto ostavlja „zbog siromašnog čovjeka bogatog Boga“ i upućuje neka se vратi kući.

Postaje „uzor poslušnosti“ i intenzivno moleći očekuje „Gospodinov nalog“ shvaćajući kako „duhovna trgovina ima početi s preziranjem svijeta, a vojnikovanje u vojsci Kristovoj“ „pobjedom samog sebe“, što se u svem svom intenzitetu pokazuje u susretu s gubavcem gdje se nakon prvočne „strahovite odvratnosti“ Franjo spušta s konja, ljubi ga i stavlja mu novac u moleću ruku.

Ruševine

Oblači „duh siromaštva, osjećaj poniznosti i čuvstvo najdubljega suosjećanja“, brine o gubavcima i siromašnim prosjacima nerijetko svlačeći svoju odjeću kako bi ih obukao, a s poštovanjem i samilosno pritječe „u pomoć i siromašnim svećenicima, napose opremom za oltar, da bi tako bio dionikom bogoslužja“. Prolazeći van grada kraj crkvice Svetoga Damjana, „koja je zbog velike drevnosti prijetila da bi se mogla srušiti“, „na poticaj Duha uđe u nju“ i uronjenomu u molitvu glas mu s križa triput nalaže: „Franjo, podi i popravi mi kuću, koja se, kako vidiš, ruši!“ „Sav se dao na izvršenje zapovijedi s obzirom na popravak materijalne crkve, premda se glavni smisao riječi odnosio na onu Crkvu koju je Krist stekao svojom krvlju“. Uzima očeve tkanine i odlazi u Foligno gdje prodaje sve pa i konja na kojemu je došao te svećeniku pruža novac za popravak. Ovaj ga iz obzira prema njegovim roditeljima odbija primiti a otac ga, pošto je novce bacio u prozorčić crkve, batina, stavlja u okove i odvodi biskupu „da se pred njim odrekne očinske baštine“.

Franjo se svlači a robu predaje ocu i nazočni na potpuno ogoljenu tijelu vide pokornički pojasci i čuju što se dotad nije

čulo: „Do sada sam te zvao svojim ocem na zemlji, a sada mogu bezbrižno reći: Oče naš, koji jesi na nebesima, kod koga sam pohranio sve svoje blago i u koga sam stavio sve pouzdanje svoje nade“.

„Zatim se ljubitelj najdublje poniznosti preselio gubavcima.“ „Sugrađani su ga ispočetka smatrali čudakom, pa i luđakom, ali njegovo propovijedanje o apsolutnom evanđeoskom siromaštву u doba oštrog naglašenih klasno-ekonomskih razlika u feudalnom društvu nalazi pristalice među narodom“ i ubrzo mnogi počinju slijediti stope onoga koji je visio samo o Bogu te nije dopustio da ga itko i išta više baci u lance. Koji se ovisnostima bogatstva, časti i vlasti, koje su okivale tadašnju Crkvu čineći je nesposobnom u snazi Duha vršiti svoje poslanje, uspijeva potpuno oprjeti, do kraja ušavši u Ljubav.

Smrt

Isada, na samrti, onaj kojemu je sam Svevišnji objavio kako mora „živjeti po načinu svetog Evandjela“ i koji je shvatio „kako je Siromaština bila draga Sinu Božjem i da ju je sada već cijeli svijet na neki način odbacio“ te da je ona onaj evanđeoski biser kojega treba kupiti, leži pred braćom kojоj je otkrio pravo lice Evanđelja gol na podu u staroj crkvici Majke Milosrđa na mjestu Porcijunkula u šumi dva kilometra od Asiza koja je bila zapuštena premda „su se ondje često ukazivali anđeli“ i u kojoj se bio nastanio i koju je popravio. „Sveti je čovjek volio to mjesto više negoli ostala mjesta na svijetu“ možda i stoga jer je tu „po Božjem nadahnuću osnovao Red male braće“, i tu je želio umrijeti.

– Ja sam svoje učinio, a što treba da vi učinite, neka vas o tome pouči Krist! –

Brat Franjo

pogleda upravljenog u Nebo govori onaj čija je riječ "bila slična gorućem ognju" i prodirala "do dna srca" mirišući "nadahnucem Božje objave", koji je snagom Kristova „imena izgonio đavle, liječio bolesne i, štoviše, snagom je svoga govora smekšavao okorjela srca na obraćenje“, kojega su slušali i nerazumni stvorovi i koji je propovijedao i pticama i cvjetovima i "opominjao na božansku ljubav i poticao na radosnu podložnost: usjeve i vinograde, kamenje, šume, i svu ljepotu polja, vodene izvore i zelenilo vrtova, zemlju i vatru, zrak i vjetar", lijevom rukom prekrivajući ranu na desnomu boku koju mu je skupa s onima na rukama i nogama Bog utisnuo prije dvije godine. Izgleda „poput umjetnine pod čekićem mnogostruktih nevolja prispio do savršenstva“, a kraj njega njegova odjeća koja ne može biti siromašnjom.

I „kad su Svečeva braća, ranjena čudesnom strelicom suošjećanja, proplakala“, ne mareći o njegovim riječima kako "samo oni koji pripadaju vragu idu smrknuta čela, a mi se moramo veseliti u Gospodinu", onaj koga je zvao svojim gvardijanom shvatio je što želi te je "uzeo tuniku, pojasa i gaće pa je sve to donio Kristovu siromašku i rekao: 'Ovo ti kao siromahu posuđujem, a ti uzmi snagom svete poslušnosti!' Sveti se čovjek zbog toga obradovao. Klicao je od radosti i ruke uzdigao prema nebu. Veličao je svoga Krista što, rasterećen od svega, k njemu odlazi slobodan. Sve je to učinio iz ljubavi prema siromaštvu te nije htio imati ni svoga habita, nego samo posuđena od drugoga. Očito je da je u svemu htio biti suočljen s Kristom propetim, koji je visio na križu siromašan, pun bola i gol.“

<http://www.obitelj-malih-marija.com/>

Kada si već ti, Brate naš Franjo,
bio Brat ljudi, Sunca i trava,
kaži i nama kako se biva
radost što tuđu bol obasjava.

Vjetar raznosi već mnogo ljeta
znoj i krv tvojih trudnih Prosjaka
s jednog na drugi obronak Zemlje,
a već se čuje bat novih koraka.

I sad su tvoji putovi stari
puni Braće i Sestara
što s mravom i vukom radosti dijele,
a novi zov već srca otvara.

O, daj da budemo radost svih ljudi
i nov krvotok novoga svijeta;
nek Ljubav nam bude i zanos i krilo
da u nama sve novo procvjeta!

Oče, još tu smo! Pruži nam ruku
nek krv proteče iz tvojih Rana,
da sva već naša slabost izgori
u novom Suncu budućih dana.

O, pruži ruke! Put nam pokaži
kako se biva malen ko dijete,
da svud dijelimo kruh, sol i vino,
Smiri oluje koje nam prijete!

Znamo: i mi smo iz ovog vijeka!
Ali nek nam križ s tobom olakša,
pa nek se oblak diže iznad nas:
svaka bol tako bit će lakša.

O, daj da budemo radost svih ljudi
i nov krvotok novoga svijeta;
nek Ljubav nam bude i zanos i krilo
da u nama sve novo procvjeta.

Fra Janko Bubalo

Osmjeh u zoru

Raoul Follereau, utemeljitej zaklade za borbu protiv gube, iznosi ovo potresno svjedočanstvo.

Posjetio je bolnicu za gubavce na jednom otoku na Pacifiku. Mjesto nepodnošljivih strahota. Živi mrtvaci, očaj, zapomaganje, rane, osakaćeni ljudi. Pa ipak, u cijeloj toj pustoši, neki bolesni starac uspio je sačuvati žarki sjaj u očima i osmijeh na licu. Trpio je u tijelu kao i svi ostali njegovi supatnici, ali je pokazivao izuzetnu živost i ljubazno se ponašao prema drugima.

Znatiželjan zbog tako čudesnog ponašanja među jadnim očajnicima, Follereau je tragao za objašnjenjem pitajući se: što je tom čovjeku davalо izuzetnu snagu, te je živio vedro unatoč svemu što ga je snašlo? Pratio ga je potajno i otkrio da svako jutro, u ranu zoru, starac odlazi na isto mjesto uz rub žičane ograde koja je opasivala bolnicu. Tamo bi sjeo i čekao.

Nije promatrao izlazak sunca, niti divote zore na Pacifiku.

Čekao bi sve dok se s druge strane ograde ne bi pojavila starija žena s finim borama na licu i s očima u kojima se zrcalila blagost.

Žena nije govorila. Kao da je donijela samo taj svoj tihi i neupadljivi osmijeh. Starac, ozaren tim osmijehom, također se blago smiješio. Sporazumijevanje šutnjom trajalo je nekoliko minuta, a nakon toga starac bi se digao i vratio u kolibу. Ponavljaо je to svakog jutra. Bilo je to nešto poput njegove svakodnevne pričesti. Gubavac je, okrijepljen i ohrabren smiješkom one žene, mogao podnijeti dan koji je bio pred njim. Tako iz dana u dan. Kad ga je Follereau upitao tko je ta žena, gubavac mu je odgovorio:

- To je moja supruga! Zatim je nakon kratke šutnje dodao: - Prije nego sam došao ovamo, ona me je kriomicе liječila svime što je sama pronašla. Vrač joj je bio dao neku mast kojom bi mi mazala cijelo lice osim djelića koji bi nježno poljubila... Ali eto, sve je bilo uzalud. Uhvatili su me i doveli ovamo. Ona je došla za mnom. Svakog je dana mogu vidjeti i po tome znam da sam živ. Zbog nje mi je život još uvijek drag.

NAŠI POKOJNI

STJEPAN NUIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 3. listopada 1991.

BORIS ČULINA,

PU zadarska, Murvica, 4. listopada 1991.

DRAŽEN KLARIĆ,

PU varaždinska, Borovo Naselje, 4. listopada 1991.

MILAN VALENT,

PU sisačko - moslavačka, Glinsko Novo Selo, 4. listopada 1991.

MILORAD VERUNICA,

PU zadarska, Murvica, 4. listopada 1991.

SAŠA ARLOVIĆ- ŽEPIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 4. listopada 1991.

TIHOMIR PERLIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Otok - Spačva, 4. listopada 1991.

ZORAN ŠIMUNOVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Otok - Spačva, 4. listopada 1991.

ŽELJKO PETRIČEVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Otok - Spačva, 4. listopada 1991.

SLAVO BOGOVIĆ,

PU karlovačka, u službi, Karlovac, 4. listopada 1995.

DARKO RAVENŠČAK,

PU zagrebačka, Zagreb, 5. listopada 1991.

DRAGAN KOMLENAC,

PU dubrovačko - neretvanska, Sustjepan 5. listopada 1991.

NIKO MUJO,

PU dubrovačko - neretvanska Pridvorje, 5. listopada 1991.

JOSIP JURAIĆ,

PU karlovačka Karlovac, 5. listopada 1991.

MIHOVIL RADOČAJ

PU karlovačka Karlovac, 5. listopada 1991.

MARIJAN DRAŽETIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novo Pračno, 5. listopada 1991.

JOSIP MASLAK,

MUP, Lasinja, 5. listopada 1991.

NIKOLA VUKSAN,

MUP, Lasinja, 5. listopada 1991.

IVAN KOVAČ,

MUP, Slobodnica, 5. listopada 1991.

STJEPAN JONJIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Andrijaševci, 5. listopada 1991.

STJEPAN KARAKAŠ,

PU vukovarsko - srijemska, Andrijaševci, 5. listopada 1991.

STJEPAN MIHALJEVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novska, 5. listopada 1991.

STJEPAN, MATIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Andrijaševci, 5. listopada 1991.

ŽELIMIR ŽANETIĆ,

PU dubrovačko - neretvanska, Slano, 5. listopada 1991.

ŽELJKO MARTINOVIC,

PU dubrovačko - neretvanska, Osojnik, 5. listopada 1991.

NAŠI POKOJNI

DALIBOR DUCHAČ,

PU požeško - slavonska, Pakrac, 5. listopada 1991.

ĐURO HARAMUSTEK,

PU bjelovarsko - bilogorska, Pakrac, 5. listopada 1991.

IVAN GREGURIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Glina, 5. listopada 1991.

TOMISLAV KUHAR,

PU primorsko - goranska, Batinjani Pakrački, 5. listopada 1991.

ZLATKO PETRUŠIĆ,

PU primorsko - goranska, Mirkovica, 5. listopada 1991.

ŽELJKO GRAHOVAC,

PU sisačko - moslavačka, Sisak, 5. listopada 1992.

JANKO PULIĆ,

PU šibensko - kninska, Bićine, 6. listopada 1991.

DENIS ĆIMIĆ,

PU dubrovačko - neretvanska, Mokošica, 7. listopada 1991.

VLADIMIRKA DOPSKI,

PU dubrovačko - neretvanska, Mokošica, 7. listopada 1991.

MILENKO KULAŠ,

PU dubrovačko - neretvanska, Mokošica, 7. listopada 1991.

JOSIP MRVAC,

MUP sjedište, Jamnička Kiselica, 7. listopada 1991.

JUSUF MUSLIJA,

PU dubrovačko - neretvanska, Konavle, 7. listopada 1991.

DJONI POLOVIĆ,

PU karlovačka, Karlovac, 7. listopada 1991.

JOŠKO VUKOVIĆ,

PU dubrovačko - neretvanska, Mokošica, 7. listopada 1991.

PERO ZEC,

PU dubrovačko - neretvanska, Orašac, 7. listopada 1991.

DENIS JELIČIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Split, 7. listopada 1995.

ŽELJKO BABEC,

PU bjelovarsko - bilogorska, Kukunjevac, 8. listopada 1991.

NIKOLA BRITVEC,

MUP sjedište, Pisarovina, 8. listopada 1991.

ZLATKO BRITVEC,

PU karlovačka, Pisarovina, 8. listopada 1991.

NIKOLA HODAK,

PU karlovačka, Drežničko Selište, 8. listopada 1991.

NIKOLA SERTIĆ,

MUP sjedište, Sertić Poljana, 8. listopada 1991.

NIKOLA PETROVIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Daruvar, 8. listopada 1991.

DALIBOR DADIĆ,

PU primorsko - goranska, Gospić, 10. listopada 1993.

POČIVALI U MIRU

Mali vjeronaučni leksikon

Kršćanski socijalizam

Kršćanski socijalizam, oblik socijalizma koji je nastojao uspostaviti ravnotežu između individualnih i kolektivnih interesa, privatnoga i društvenog vlasništva. Prihvaćao je socijalne vrijednosti socijalističkog pokreta (pravednije društvo i solidarnost), a odbacivao ideološke i svjetonazorne stavove, osobito marksističke.

Katolički socijalni pokret nastaje u Njemačkoj oko 1860. U njemu su se posebno istaknuli svećenik A. Kolping i biskup W. von Ketteler. Osnivali su radničke udruge i izdavali list Christlich-soziale Blätter. Imali su mnogo pristaša, ali ih je slomio Kulturkampf. Njemački kršćanski socijalisti ponovno su se počeli organizirati oko 1890. Kršćanski socijalizam imao je odjeka u Belgiji, Francuskoj, Sloveniji, a ideje kršćanskog socijalizma zastupali su Ch. Péguy, E. Mounier, E. Kocbek.

Kršćanski socijalni nauk

Kršćanski socijalni nauk, učenje kršćanskih crkava o društvenim implikacijama kršćanske vjere. Od samog početka kršćanstva praktična socijalna dimenzija vjere (briga za siromašne, stare i potrebite) prožimlje se s teorijskom (učenje o odnosima u braku i obitelji, o društvu, o materijalnim dobrima).

Kršćanske crkve na različite načine i različitim intenzitetom razrađuju socijalnu problematiku. Dok se u protestantizmu (socijalna etika) i katolicizmu (katolički socijalni nauk) u posljednja dva stoljeća sve veća pozornost posvećuje i teorijskom vidu socijalnog učenja, to se ne bi moglo reći za pravoslavlje.

Velike društvene promjene potkraj XVIII. st. (industrijska revolucija, Francuska revolucija) dovele su do sekularizacije, liberalizma, kapitalizma i socijalizma. Radništvo postaje sve brojniji dio pučanstva, dolazi u veoma težak položaj pa se u XIX. st. pojavljuje »radničko pitanje« kao socijalno pitanje modernog vremena. Zbog toga se u protestantskim crkvama pojavljuju pokreti socijalnog usmjerenja. Njima će se nadahnuti protestantski teolozi koji će razviti socijalnu etiku. Na protestantskim fakultetima njemačkoga govornog područja nastaju specijalizirane katedre za socijalnu etiku. Do važnijih dodira protestantske socijalne etike i katoličkoga socijalnog nauka doći će nakon Drugoga vatikanskog koncila.